Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collatio locorum de consolatione

Melanchthon, Philipp

Vvitenbergae, 1549

Loci consolationum ut in ecclesia traduntur.

urn:nbn:de:bsz:31-61720

Visual Library

Talibus argumentis utcunq; flectitur animꝰ ut tolerare aduersa discat, & cũ conscientia non est saucia, uidet se aliquã tulum a summis abesse malis. Sed hæ Philosophicæ consolationes tantum minore cruciatu sepeliunt hominem, non ostendunt exitum aut liberationem.

Ideo opponendæ sunt consolationes, quæ in Ecclesia traduntur, quæ etiam auxilium & liberationem proponũt, & de causis calamitatum aliter nos erudiunt. Priores autem tituli in consolationibus, quas Ecclesia proponit, conueniunt cum titulis Philosophicis, sed maiores res complectuntur.

LOCI CONSOLATIONVM VT in Ecclesia traduntur.

Primus.

NEcessitas, intueatur non solum immutabilitatem, ut apud Philosophos, sed uoluntatẽ Dei, de qua utrũq; statuendum est, & creaturas omnes obedientiam

Deo

Deo debere,& Deum posse mutare calamitatem,& sæpe flecti ut mutet. Interea tamen ei obediendum esse, ut scriptum est. Humiliamini sub potenti manu Dei. Et ut magis flectatur animus ad hãc obedientiam præstandam, communes causæ considerentur, propter quas Deus uniuersum genus humanum & præcipue Ecclesiam subiecit ærumnis. Toleranda igitur est calamitas, quia necesse est Deo obedire, qui certo consilio sic totam onerauit Ecclesiam, nec repugnandum est eius sapientiæ aut iusticiæ.

Secundus.

Dignitas uirtutis, uicinus locus est proximo, propter ærumnas non deficiamus, nec putemus casu ferri humana, nec putemus sine consilio Dei, a materia tantum oriri mutatiões rerum humanarum, nec faciamus contra ulla mandata Dei, elati secundis rebus, aut fracti aduersis, Sed Deum anteferamus secundis & aduersis rebus.

Bona conſcientia. Leuatio eſt miſeriarum, etiam in Ethnicis, cõſcientia rectorum conſiliorum & rectæ uolũtatis, ſed multo magis in Eccleſia, ubi mens uere intuetur iudicem Deum, ut in Pſalmo 43 dicitur. Si obliti ſumus nomen Dei noſtri, & ſi expandimus manus noſtras ad Deum alienum, nonne Deus inquirit iſta, ipſe enim nouit abſcondita cordis, quoniam propter te mortificamur tota die. Et Paulus inquit, Hæc eſt gloriati o noſtra teſtimonium cõſcientię noſtræ.

Deinde etiamſi quedam errata inciderint, nos in Eccleſia maxime ſcimus multo maiores morbos & lapſus hominum eſſe, quam ſapientia humana eſſe iudicat, & ſcimus tegi & ſanari lapſus & errata in his, qui agnitionem, fidem & inuocationem filij Dei retinent. Habuerunt magnos lapſus

Moyſes

Moyses, Aaron, Dauid, Iosias, & innumerabiles alij, & tamen hanc consolationem, tenuisse quam recitat Dauid in Psalmo 32. Beati quorum remissæ sunt iuiquitates & quorum tecta sunt peccata. Confugiamus igitur a filium Dei.

Quartus.

Exempla. In Ecclesia maxime illustria exempla habemus, quæ perspicue ostendunt & uoluntatem Dei esse, ut similes efficiamur imaginis Christi, & simul nos de causis eius consilij erudiunt, Multa etiam in his sunt liberationum testimonia, ut postea dicetur, & expresse scriptum est. Iudicium a domo Dei incipit. Cum igitur totum illud Pulcherrimum

agmen intueris, filium Dei, Abel, Israelitas in Aegipto, Ionathan, Dauid, Ezechiam, Esaiam, Ieremiam, Danielem, Baptistam, Apostolos, Martyres olim & nunc a Turcis & alijs crudelissime trucidatos, ne existimes te abiectum esse a Deo, sed similiter patiaris.

Quintus.

Collatio euentuum. Nunq; sunt res secundæ sine uitijs. Et si sapientes & sancti non fuerunt moderati, quid minus sapientes, & minus frenati timore Dei facerent, elati rebus secundis? Nec sanata essent Ecclesiæ mala, in tali ὁνᾳξχια & dissimilitudine opinionum & uoluntatum in alijs. Commendemus igitur Deo constitutionem Ecclesiæ, & petamus ut ipse gloriæ suæ & hæreditati suæ opem ferat, & fateamur nos non posse regi humanis consilijs.

Hactenus recitati loci aliquo modo congruunt cum Philosophicis. Nunc sequuntur alij proprij Ecclesiæ Dei, extra & supra

ſupra iudicia Philoſophica, positi in immenſa bonitate Dei, in Euangelio patefacti & reuelati ex ſinu æterni patris per filium, ſed quia fides in hominibus languida eſt, Ideo his dulciſsimis conſolationibus minus mouentur homines.

Sextus.

Promiſsiones Dei, quæ affirmant Deo placere obedientiam in cruce, & promittunt auxilium & mitigationem in hac uita, & liberationem poſt hanc uitam. Nulla creatura ſuo iudicio, ſine diuina reuelatione intelligit ſe placere in magnis miſerijs, multo minus ſtatuit Deum adeſſe, & uelle opem ferre. Ideo diuinitus promulgata eſt hæc conſolatio. Eſaiæ 57 Affirmat Deus ſe habitaturũ in afflictis inuocantibus ipſum. Et Pſalmo 33: Prope eſt dominus his qui tribulato ſunt corde. Et Pſalmo 49. Inuoca me in die tribulationis, & eripiam te, & glorificabis me. Et præcipue cogitemus promiſsionem traditam eſſe ijs qui ſtudia Euangelij fouerunt & adiuuarunt. Tene

atur

atur igitur hæc uera & efficacissima consolatio, nos non casu affligi, sed sciente Deo, nec ideo adfligi, ut pereamus, sed ut crescant in nobis penitentia, fides, inuocatio, & agnitio præsentiæ Dei, ut saluemur, iuxta illud. Viuo ego, nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat.

Septimus.

Ad promissiones accedant fides, inuocatio, & spes auxilij & liberationis, nec ethnico more cogitemus, si sumus Deo curæ, seruabimur etsi nec petimus nec expectamus auxilium, Nec indulgeamus dubitationi, sed firmissime statuamus mandata Dei esse, ut ipsum inuocemus, etiam in calamitatibus, & petamus ac certo expectemus auxilium & mitigationem etiam in hac uita, & uel in hac uita, uel post hanc uitam liberationem, nec existimemus hanc inuocationem, hanc fidem, & hanc spem irritam esse, sed confirmemus nos pmissionibus, ut quicquid petieritis patrẽ in nomine meo dabit uobis.

Vult

Vult Deus acquiescere nos in promissione sua, ideoq; nos exercet, ut hæc fides in nobis accendatur & confirmetur, qua corda uere confugiunt ad deum fiducia mediatoris, & petunt & expectant bona & acquiescunt in Deo. Hæc fides pacem efficit, de qua dicit Paulus. Pax Dei quæ superat omnem sensum, gubernet corda uestra. Nec deficiamus a Deo etiamsi liberatio differtur. Sed sentiamus ut Hiob. Etiamsi occidet me, tamen sperabo in eum. Et tamen in hac uita quoq; mitigat calamitates, Nam ut Psalmus dicit. Non accendit totam iram suam. Item in ira misericordiæ recordatur.

Octauus.

Hæc omnia coniuncta, obedientia, fides, inuocatio, spes, fiunt gratissima sacrificia Deo, ut in Psal. dicitur. Sacrificium Deo

ſpiritus contrſbulatus. Item Sacrificate ſacrificiũ iuſticiæ & ſperate in domino. Et hic ad exempla redeamus.

Cum filius Dei reſurrexerit ex mor te, erit ſocia æternæ gloriæ eius Eccleſia, & ſicut exauditi ſunt patres, & mitigatæ pœnæ Dauid, Ezechiæ, Manaſſæ & alijs innumerabilibus, Ita & nobis mitigabun tur, quia Deus non eſt acceptor perſona rum, ſed æqualiter omnes confugien tes ad filium recipit, ut filius dicit.

Venite ad me omnes qui labo
ratis & onerati eſtis,
ego reficiam
uos.

Nonus.

Interea etiam, gratias agamus Deo pro datis promiſsionibus, pro ſerua ta Eccleſia, pro aliqua parte mitigatio nis. Imo & pro hoc beneficio quod erudimur in hac afflictione, & con firma-

firmamur ne ruamus in epicureas opiniones.

Decimus.

Collatio cum alijs securis, qui lætantur calamitate piorum, & in eos asperitatem exercent, & insuper acerbissimis sarcasmis eos excruciant. Melius est autem pijs in ipsa afflictione inuocãtibꝰ eum, & confessionem edentibus, sicut scriptum est. Beati qui lugent,

Non potest sibi homo sumere
quicquam nisi sit ei da
tum desuper. Item
Commenda Deo
uiam tuam
& ipse
faciet.

τέλος.

Badische Landesbibliothek
Karlsruhe